

Doç. Dr. Seda ÖZMUMCU

**YARGITAY KARARLARI IŞIĞINDA
MEDENİ YARGILAMA HUKUKUNDA
ÖN SORUN**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	VII
İÇİNDEKİLER.....	XI
KISALTMALAR	XVII
GİRİŞ.....	1

Birinci Bölüm

MEDENİ YARGILAMA HUKUKUNDA ÖN SORUN KAVRAMI, TANIMI VE BENZER KURUMLAR İLE KARŞILAŞTIRILMASI

I. MEDENİ YARGILAMA HUKUKUNDA ÖN SORUN KAVRAMI.....	3
A. Genel Olarak.....	3
B. Kavram ve Tanım	4
1. Kavram Anlamı ile “Ön Sorun”	4
2. Tanım Anlamı ile “Ön Sorun”	10
C. Ön Sorunun 1086 Sayılı Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanunu ile 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nda Düzenlenme Şekli	14
D. Ön Soruna İlişkin Talep ve Ön Sorun Kararının Hukuki Niteliği	18
E. Ön Sorunun Belirlenmesinde Geçerli Olabilecek Kriterler	24

1. Açılmış ve Görülmekte Olan Bir Davanın Bulunması.....	24
2. Mahkemeye Yönelmiş Talepler Olması.....	25
3. Yargılama Sırasında İleri Sürülen Usûle veya Esasa İlişkin Talepler Olması.....	29
4. Asıl Dava Hakkında Hüküm Verilmeden Önce Çözümlemesi Gereken Talepler Olması.....	31
5. Yargılama Sırasında Ortaya Çıkan Bu Taleplerin Davaya Bakan Mahkemenin Görev ve Yetki Alanı İçinde Olması	33
II. GENİŞ ANLAMDA ÖN SORUN VE DAR ANLAMDA ÖN SORUN KAVRAMI	34
III.ÖN SORUNUN BENZER KURUMLAR İLE KARŞILAŞTIRILMASI.....	37
A. Ön Sorun ve Bekletici Sorun	37
B. Ön Sorun ve Yargılamanın Ertelenmesi.....	39

İkinci Bölüm

6100 SAYILI HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNU HÜKÜMLERİ ÇERÇEVESİNDE DÜZENLENEN ÖN SORUN HALLERİ

I. GENEL OLARAK.....	57
II. ALENİYET İLKESİ VE ALENİYET İLKESİNİN SINIRLANDIRILMASI.....	62
A. Genel Olarak.....	62
B. Yargılamanın Gizli Yapılması Talebi ve Değerlendirilmesi ..66	
C. Yargılamanın Gizli Yapılması Talebinin Şekli.....	79
D. Yargılamanın Gizli Yapılmasına İlişkin Kararın Verilmesi..80	
E. Gizlilik Kararının Kaldırılması ve Aleniye Geri Dönülmesi Kararı.....	85
III.ESKİ HÂLE GETİRME TALEBİ.....	85
A. Eski Hâle Getirme Kavramı ve Konusu.....	85

B. Eski Hâle Getirme Talebi ve Süresi İçinde İleri Sürülmesi...	88
C. Eski Hâle Getirme Talebinin Şekli ve Kapsamı ile İncelenme Usûlü.....	89
D. Eski Hâle Getirme Talebinin Mahkeme Tarafından İncelenmesi.....	101
E. Eski Hâle Getirme Talebi Hakkında Verilecek Karar	110
F. Eski Hâle Getirme Talebi Hakkında Kanun Yolu.....	116
G. Eski Hâle Getirme Sebebiyle Doğan Yargılama Giderleri ..	117
H. Eski Hâle Getirme ve Ön Sorun Kurumlarının Birlikte Değerlendirilmesi	119
IV. İLK İTİRAZLAR	122
A. İlk İtirazların Çeşitleri.....	123
1. Yetki İlk İtirazı.....	123
2. Tahkim İlk İtirazı	124
B. İlk İtirazların İleri Sürülme Usûlü	125
C. İlk İtirazların İnceleme Usûlü	131
1. İlk İtirazların İncelenme Sırası.....	131
2. İlk İtirazların İncelenme Şekli	133
a. Yetki İtirazının İleri Sürülme ve İncelenme Şekli	134
b. Yetki İlk İtirazının İncelenmesi.....	147
c. Tahkim İlk İtirazının İncelenmesi	151
aa. Tahkim İlk İtirazının Usûl Yönünden İncelenmesi	154
bb. Tahkim İlk İtirazının İçerik Yönünden İncelenmesi	157
cc. Tahkim İlk İtirazı Üzerine Verilen Kararın Hukuki Niteliği	170
D. İlk İtirazlar Hakkında Karar Verilmesi ve Ön Sorun Olarak İncelemeye Konu Edilmesi.....	182
V. SENETLERDE SAHTELİK İDDİASI.....	186
A. Genel Olarak.....	186
B. Adi Senetlerin Sahteliği İddiası.....	189
C. Adi Senetlerin Sahteliği İddiasının İleri Sürülmesi	192

D. Sahtelik İddiasının Ön Sorun Şeklinde İncelenmesi	200
1. Sahtelik İddiasının Somutlaştırılması.....	201
2. Sahtelik İddiasının İncelemesinin Usûl ve Esasları	204
a. Tarafların dinlenmesi.....	208
b. Tarafların İsvicvap İçin Davet Edilmesi	209
c. Yazı Yazdırmak ve İmza Attırmak	215
d. Karşılaştırmaya Elverişli Belgelerin Getirilmesi	219
e. Bilirkişi İncelemesi Yaptırılması.....	229
3. Sahteliği İddia Edilen Senedin Mahkemeye İbraz Edilmesi ve Muhafaza Altına Alınması.....	236
E. Senedin Sahteliği Açısından HMK.md.209/1 Hükümü ile İİK.md.72 Hükümü Arasındaki İlişki.....	237
F. Sahtelik İddiası İncelemesi Sonucu Mahkemenin Kararı..	256

Üçüncü Bölüm

6100 SAYILI HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNU HÜKÜMLERİ ÇERÇEVESİNDE DÜZENLENMEYEN ÖN SORUN HALLERİ

I. GENEL OLARAK.....	259
II. DAVAYA FER'İ MÜDAHALE TALEBİ	261
A. Genel Olarak.....	261
B. Davaya Fer'i Müdahâle Talebi ve İncelenmesi	264
C. Davaya Fer'i Müdahâle Talebi Hakkında Karar Verilmesi..	270
III.BİLİRKİŞİNİN REDDİ	274
A. Genel Olarak.....	274
B. Bilirkişinin Reddi ve Yasaklılık Sebepleri.....	279
C. Bilirkişinin Reddi Halinde Başvuru ve İnceleme Usûlü.....	281
D. Bilirkişinin Reddi Talebi Halinde Mahkeme Tarafından Verilecek Karar	285

Dördüncü Bölüm
DOKTRİNDE ve UYGULAMA ALANINDA
KABUL EDİLEN ÖN SORUN HALLERİ

I. HÂKİMİN REDDİ TALEBİ	288
A. Genel Olarak.....	288
B. Hâkimin Reddi Sebepleri ve Ret Usûlü.....	293
1. Hâkimin Reddi Sebepleri.....	293
2. Hâkimin Reddi Usûlü.....	295
a. Davanın Taraflarından Birinin Hâkimin Reddi Talebinde Bulunması.....	295
b. Hâkimin Kendi Kendini Reddetmesi.....	303
C. Hâkimin Reddi Talebinin Mercî Tarafından İncelenmesi ve Karar Verilmesi.....	305
1. Hâkimin Reddi Talebinin İncelenmesi	305
2. Hâkimin Reddi Talebi Hakkında Karar Verilmesi	306
a. Hâkimin Reddi Talebinin Kabulü	306
b. Hâkimin Reddi Talebinin Reddi.....	307
D. Hâkimin Reddine İlişkin Kararlara Karşı Kanun Yolları..	308
II. DAVALARIN BİRLEŞTİRİLMESİ ve AYRILMASI.....	309
A. Ayrı Açılan Davaların Birleştirilmesi Talebi	311
1. Aynı Yargı Çevresi İçinde Açılan Davalarda İleri Sürülen Birleştirme Talebi	311
2. Aynı Mahkeme Önünde Açılmış Olan Davaların Birleştirilmesi.....	312
3. Aynı Yargı Çevresindeki İki Ayrı Mahkemede Açılan Davaların Birleştirilmesi.....	313
4. Ayrı Yargı Çevresi İçinde Açılan Davalarda İleri Sürülen Birleştirme Talebi.....	315
5. Davaların Birleştirilmesi Talebinin Ön Sorun Açısından Değerlendirilmesi.....	317

a. Aynı Yargı Çevresi İçinde Açılan Davalarda İleri Sürülen Birleştirme Talebinin Ön Sorun Açısından Değerlendirilmesi	317
aa. Aynı Mahkeme Önünde Açılmış Olan Davaların Birleştirilmesi	317
bb. Aynı Yargı Çevresindeki İki Ayrı Mahkemede Açılan Davaların Birleştirilmesi.....	320
b. Ayrı Yargı Çevresi İçinde Açılan Davalarda İleri Sürülen Birleştirme Talebinin Ön Sorun Açısından Değerlendirilmesi	323
6. Davaların Birleştirilmesi Talebinin Ön Sorun Açısından İncelenmesi Usûlü	327
7. Birleştirilen Davaların Birbirleri Açısından Ön Sorun veya Bekletici Sorun Olup Olmadıklarının Değerlendirilmesi.....	331
B. Birlikte Açılan Davaların Ayrılması Talebi	335
1. Birlikte Açılan Davaların Ayrılması Talebinin Değerlendirilmesi.....	335
2. Birlikte Açılan Davaların Ayrılması Talebinin İncelenmesi ve Ayırma Kararı	341
III.DİĞER ÖN SORUN HALLERİ	343
DEĞERLENDİRME	353
KAYNAKÇA	355